

III.

Informace o plnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu za rok 2004

Úvod

Ministerstvo dopravy v roce 2004 kladlo důraz na tvorbu legislativy, rozvoj preventivního působení na chování účastníků silničního provozu a výkon kontrolní činnosti v silniční dopravě, STK a autoškolství.

Vedle Ministerstva dopravy byla Národní strategií BESIP největší odpovědnost za plnění jejích opatření svěřena Ministerstvu vnitra. Ministerstvo vnitra přistoupilo k plnění svých úkolů velice iniciativně. Vznikl Resortní akční plán bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na období 2004 a 2005. Ministerstvo vnitra uplatnilo v rámci meziresortního připomínkového řízení zásadní připomínku týkající se požadavku na navýšení výdajového rámce rozpočtové kapitoly MV ze státního rozpočtu v souladu s bodem II/3 usnesení vlády č. 394 ze dne 28. dubna 2004, kterým vláda schválila rámcovou Národní strategii bezpečnosti silničního provozu. Ministerstvo vnitra navýšení požadovalo za účelem pořízení technického vybavení nezbytného pro efektivní výkon dohledové činnosti policie, zejména v oblasti detekce alkoholu při řízení motorového vozidla a pro zadokumentování překročení rychlostních limitů a agresivní jízdy. Požadavek Ministerstva vnitra nebyl akceptován ani po stanovení priorit v oblasti dohledové činnosti a výrazném snížení nárokové částky.

Ministerstvo vnitra také upozorňuje na fakt, že kromě nákladů, které s sebou dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu přináší, bylo v posledních třech letech 84 % dopravních přestupků vyřešeno na místě (blokově). V roce 2004 byly za dopravní přestupky pouze službou dopravní policie uloženy v blokovém řízení pokuty v celkové částce 612.469.680 Kč, v roce 2003 bylo v souvislosti s přestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a dopravními nehodami odvedeno do státního rozpočtu 535.547.210 Kč a 153.731 přestupků bylo oznámeno správním orgánům. Ministerstvo vnitra se domnívá, že požadovaná částka 199.500.000 Kč není v porovnání s těmito příjmy do státního rozpočtu a přínosem vynaložených prostředků pro výrazné zefektivnění dohledové činnosti v následujících letech nikterak přehnaná. Zejména uvědomíme-li si skutečnost, že nejvíce usmrčených osob (téměř 42 % z následků nehod zaviněných řidiči motorových vozidel) připadá na nehody zaviněné z důvodu nepřiměřené rychlosti jízdy. Cílem Strategie je zejména snížit počet usmrčených při dopravních nehodách. Veškeré prostředky jsou požadovány právě pro zabezpečení priorit Akčního plánu pro realizaci této Národní strategie pro rok 2005.

Vzhledem k uskutečněné reformě veřejné správy předpokládá Strategie aktivní roli také krajů a obcí jak v přenesené, tak samostatné působnosti. Na jedné straně lze sledovat rostoucí zájem obcí a krajů o silniční bezpečnost (Liberecký kraj již dokonce vytvořil vlastní krajskou strategii) na straně druhé to bude vyžadovat zabezpečení koordinačních a podpůrných aktivit.

Aktivita ostatních ministerstev byly zaměřeny na opatření v oblasti působení na lidského činitele, a to s důrazem na ochranu nejzranitelnějších účastníků silničního provozu – dětí, chodců, cyklistů a seniorů.

Relativně krátké časové období od nabytí účinnosti Strategie prokázalo zájem zodpovědných subjektů na přijímání opatření ke zlepšení stavu v bezpečnosti silničního provozu v České republice. Vedle kladných stránek, mezi které patří rozvíjení aktivit v oblasti působení na lidského činitele formou výchovy a informování, existují i stránky, na které by bylo vhodné zaměřit v dalším období pozornost. Jedná se jak o přijetí novelizace právní úpravy silničního provozu, tak i o otázky související s materiálním a personálním vybavení Policie ČR.

A. Snížení počtu nehod a jejich následků způsobených nepřiměřenou rychlostí

OPATŘENÍ A 1: Preventivní působení k snížení počtu nehod způsobených vlivem nepřiměřené rychlosti

Ministerstvo dopravy:

- V roce 2004 zahájilo přípravu projektu „Bezpečná obec“, který je mimo jiné zaměřen na dodržování nejvyšší dovolené rychlosti v obci.
- Pro rok 2005 zahájilo přípravu kampaně „50“ propagující smysl rychlostních limitů v obci.

Kraje:

Kraj Vysočina podpořil finančním příspěvkem nákup jednoho stacionárního a jednoho mobilního měřiče rychlosti a finančně podpořil výstavbu nového autocvičiště s výcvikem zvládnutí krizových situací. Plzeňský kraj pořídil dva mobilní měřiče rychlosti, které byly instalovány u základních škol v okresech Tábor a Plzeň – sever-

OPATŘENÍ A 2: Široká aplikace prvků dopravního zklidňování zejména v obcích

Ministerstvo dopravy:

- Ve spolupráci s Nadací Partnerství byla vydána příručka „Jak zklidnit dopravu v obcích“.
- Byly provedeny a připraveny exkurze pro zástupce obcí v oblasti zklidňování a doprovodné semináře.
- Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) podporoval projekty zaměřené na zvýšení bezpečnosti v obcích. V roce 2004 byly uzavřeny smlouvy ve výši 93 745 tis.Kč, čerpáno bylo ve výši 76 734 tis.Kč v rámci programu: Příspěvky na zvyšování bezpečnosti dopravy a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace dle §2 písm. g) zákona č. 104/2000 Sb., o SFDI.

Kraje:

Kraj vysočina vyhlásil grantový program „Bezpečná silnice 2004“, který inicioval provedení opatření v hodnotě 4 989 243,- Kč.

OPATŘENÍ A 3: Zvýšení počtu měření rychlosti jízdy

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy zpracovalo novelu zákona č.361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů s cílem posílit nástroje sloužící k účinnějšímu prosazování pravidel silničního provozu v oblastech rychlostního chování. Ministerstvo dopravy iniciovalo spolu s Ministerstvem vnitra jednání k problematice využití kamerových systémů pro měření rychlosti obecními a městskými policiemi a soukromými subjekty. V rámci těchto jednání bylo dosaženo souhlasného stanoviska k používání těchto

systémů obcemi a městy. Ministerstvo dopravy bude v roce 2005 tuto problematiku podporovat v rámci připravovaného projektu „Bezpečná obec“.

Ministerstvo vnitra:

Kontrola dodržování stanovených limitů rychlosti je předmětem každodenního výkonu dohledu policistů na silniční provoz. V rámci každodenního výkonu dohledu je kontrola stanovených limitů rychlosti prováděna minimálně v délce 2 hodin v intravilánu měst a obcí.

Mimo tuto činnost bylo v roce 2004 Policejním prezidiem vyhlášeno celkem 20 celorepublikových dopravně bezpečnostních akcí, z nichž 4 byly zaměřeny zejména na dodržování stanovených limitů rychlosti. V roce 2004 bylo dále uskutečněno 78 dopravně bezpečnostních akcí na úrovni kraje a 1 688 dopravně bezpečnostních akcí na úrovni okresu.

Na dopravně bezpečnostních akcích se podíleli příslušníci dopravní policie, pořádkové policie, kriminální policie, cizinecké a pohraniční policie, zástupci krajských úřadů a obcí a zástupci celních úřadů.

Kontroly dodržování stanovených limitů rychlosti jsou zaměřovány do míst, kde podle rozborů dopravní nehodovosti a topografických přehledů dopravních nehod dochází nejčastěji k dopravním nehodám v důsledku nepřiměřené rychlosti a kde lze kontrolu s ohledem na bezpečnost a plynulost silničního provozu vykonávat. Dopravně bezpečnostní akce jsou rovnoměrně rozvrženy po celý rok, reagují svým zaměřením i na některé svátky, při nichž je často konzumován alkohol (Velikonoce).

Kraje a obce:

Některé obce se v rámci současných legislativních možností podílely na měření rychlosti v obcích. Obdobná situace je i v případě opatření B3 Strategie, zabývajícím se zaváděním kamerových systémů detekce průjezdu vozidla na signál „Stůj“ světelné signalizace .

B. Snížení počtu nehod a jejich následků způsobených nedáním přednosti v jízdě

OPATŘENÍ B 1: Zvýšení přehlednosti křižovatek

Ministerstvo dopravy:

Funkce Ministerstva dopravy je metodická, tj. pomoci krajům a obcím, zvláště v dohledu na dodržování a používání stanovených prvků dopravního zklidňování. Probíhá kontrola použitých materiálů a schválených schémat dle Technických podmínek v souladu se zákonem č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. Zástupci Ministerstva dopravy se účastní školení pracovníků krajů a obcí a písemně vyhotovují odpovědi na časté dotazy z této problematiky. Jde o průběžnou činnost.

Kraje:

Kraj Vysočina podporoval obce v této oblasti formou finančních příspěvků z grantového programu „Odborná pomoc obcím při posuzování zřizování, rušení, umístění a stavební provedení přechodů pro chodce a jejich značení“.

OPATŘENÍ B 2: Zvýšení bezpečnosti železničních přejezdů

Ministerstvo dopravy:

Bezpečností na železničních přejezdech se pravidelně zabývá komise vedená náměstkem ministra dopravy. Státní fond dopravní infrastruktury zřídil samostatný program pro financování bezpečnosti na železničních přejezdech, který v roce 2004 představoval realizaci 33 akcí ve výši 172 mil. Kč. Na dalších 20 železničních přejezdech byly provedeny úpravy, financované z globálních položek rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury.

Kraje:

Kraj Vysočina v rámci grantového programu obnovil a zvýraznil dopravní značení na 4 železničních přejezdech,

OPATŘENÍ B 3: Zvýšení počtu sledování jízdy a chůze na červenou na křižovatkách vybavených světelně signalizačním zařízením

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy iniciovalo spolu s Ministerstvem vnitra jednání k problematice využití kamerových systémů pro odhalování jízdy na červenou obecními a městskými policiemi a soukromými subjekty. V rámci těchto jednání bylo dosaženo souhlasného stanoviska k používání těchto systémů obcemi a městy. Ministerstvo dopravy bude v roce 2005 tuto problematiku podporovat v rámci připravovaného projektu „Bezpečná obec“.

Ministerstvo vnitra:

Policie se při dohledové činnosti na křižovatkách zaměřuje zejména na řízení dopravy v kolizních situacích (nefungující světelná signalizace, kongesce apod.). Dohledová činnost policie by měla být doplněna zejména stacionárními zařízeními, které umožňují postihovat spáchané dopravní přestupky bez ohrožení bezpečnosti silničního provozu a omezení jeho plynulosti.

Nedostatečně se využívá možnost instalace stacionárních zařízení pro detekci jízdy na červenou v lokalitách, kde je přednost v jízdě často porušována a dochází zde k častým dopravním nehodám. Doporučujeme zvážit možnost zavedení financování stacionárních kamer, tak, je tomu např. ve Velké Británii, tj. částečně z peněz vybraných za dopravní přestupky. Dohled pomocí stacionárních zařízení je třeba doplnit potřebnou legislativní úpravou, jinak bude jeho účinnost výrazně snížena.

Kraje a obce:

Aktivní obce zadaly vypracování projektů možnosti použití kamerových systémů a jejich návratnosti.

OPATŘENÍ B 4: Podpora ohleduplného chování všech účastníků silničního provozu

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy se podílelo na tvorbě televizního seriálu „STOP“ propagujícího bezpečné a ohleduplné chování na silnici, který je pravidelně vysílán na ČT1, ČT2.

Podpora ohleduplného chování je také hlavním cílem dopravní výchovy dětí a mládeže, pro nejrizikovější skupinu – mládež v pubertě – připravilo Ministerstvo dopravy originální

a působivý projekt „The Action“, který senzitivně představuje rizika na silnici. S mládeží komunikují jejich vrstevníci, zapojena je taneční hudba a atraktivní videoklipy.

Ministerstvo dopravy se zapojilo do „4. Týdne bezpečnosti silničního provozu Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů“ formou rozšiřování informací, věnovaných agresivnímu chování za volantem a jeho příčinám. Této problematice byla věnována pozornost na webových stránkách Ministerstva dopravy.

C. Snížení počtu nehod a jejich následků zaviněných pod vlivem alkoholu a jiných drog

OPATŘENÍ C 1: Snížení počtu nehod zaviněných pod vlivem alkoholu a jiných drog prostřednictvím výchovného působení

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy uspořádalo v zimních obdobích celostátní informační kampaň „Nepijte, když řídíte“. Cílem kampaně bylo propagovat zodpovědné chování za volantem a posílit společenskou nepřijatelnost jízdy pod vlivem alkoholu. Byla podporována výrobcí alkoholu. V rámci kampaně byly využity billboardy a televizní spoty. Současně Ministerstvo dopravy spolupracovalo s Nadací Malina na přípravě videokazet zaměřených na mladé, začínající řidiče. Tato aktivita je podrobněji popsána v bodech Ministerstva vnitra.

Ministerstvo vnitra:

- informování o konkrétních případech a jejich následcích v médiích a na webových stránkách MV .
- spolupráce s Nadací Malina při vydávání a distribuci videokazet s dopravně-bezpečnostní tematikou.

Krajské a okresní preventivně informační skupiny (dále jen PIS) zpracovávají denně tzv. tiskový servis, který je k dispozici médiím a kde jsou popisovány konkrétní případy dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu.

Odbor prevence kriminality MV spolupracuje od roku 2003 s Nadací Romana Kresty a Daniela Landy MALINA na realizaci projektů zaměřených na dopravně bezpečnostní tematiku. Výsledkem spolupráce jsou instruktážní filmy, na kterých se odbor prevence kriminality MV podílel metodicky (příprava scénářů), koordinačně (zajištění spolupráce s MŠMT, MD, Policie ČR a další subjekty – vyčlenění koordinátora projektů) a organizačně (distribuce filmů). Zmíněné problematice se věnuje film „Bourá jen blb?“ Byl natočen v červenci 2003 a v roce 2004 distribuován všem zájemcům z řad veřejnosti buď přímou distribucí (poštou) , v rámci prezentačních akcí Odbor prevence kriminality, Policie ČR a Nadace Malina, v rámci celostátní dopravně bezpečnostní akce Policie ČR. Náklad filmu byl 110 000 ks. Předpokládaný počet ovlivněných a oslovených zástupců cílové skupiny byl 450 000 osob. Veškeré finanční náklady na projekt byly hrazeny z prostředků nadace. Stát se přímo finančně na projektu neúčastnil (Odbor prevence kriminality se podílel vyčleněním koordinátora – personálně). Mediální prezentaci filmu zajišťovala nadace, PIS Policejního prezidia a Odbor prevence kriminality (Tiskový servis, účast na televizních a rozhlasových prezentacích). Film je využíván všemi PIS Policie ČR, autoškolami a běžně promítán na středních školách a učilištích, která zajišťují výcvik řidičů v rámci výuky.

Ministerstvo práce a sociálních věcí:

Úkol je průběžně plněn v rámci prevence před drogami, alkoholem, nikotinem a jinými návykovými látkami.

Na realizaci tohoto opatření se podílí Ministerstvo dopravy, vnitra, zdravotnictví a práce a sociálních věcí. Toto opatření se týká snížení počtu nehod zaviněných pod vlivem alkoholu a jiných drog, a to prostřednictvím výchovného působení. Jedná se o celospolečenský problém, a proto se na jeho řešení podílí více resortů včetně MPSV. Pro vyhodnocení plnění Strategie za rok 2004 MPSV sděluje, že na prevenci před drogami, alkoholem, nikotinem a jinými návykovými látkami ze své kapitoly v roce 2004 vynaložilo téměř 43 000 tis. Kč. Tyto dotace jsou určeny nestátním subjektům (obecně prospěšné společnosti, občanská sdružení, podnikatelské subjekty, církve a náboženské společnosti) poskytujícím sociální služby.

Další aktivita nad rámec Strategie bezpečnosti silničního provozu byla vyhlášena MPSV kampaň „Bezpečná vnitrozávodová doprava“. Celostátní kampaň byla vyhlášena dne 12. května 2004 v souladu s Národní politikou bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Touto kampaní orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce (dále jen SOD) současně přispívají k naplnění cílů Národní strategie bezpečnosti silničního provozu.

OPATŘENÍ C 2: Snížení počtu nehod zaviněných pod vlivem alkoholu prostřednictvím intenzivnějšího dohledu Policie ČR

Ministerstvo vnitra:

Z celkového počtu dopravně bezpečnostních akcí v roce 2004 byly na kontrolu řízení motorových vozidel pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek zaměřeny 3 dopravně bezpečnostní akce „Y“. Mimo nich bylo uskutečněno 27 dopravně bezpečnostních akcí „Y“ na úrovni kraje a 685 na úrovni okresu. Řízení pod vlivem alkoholu je sledováno i v rámci dopravně bezpečnostních akcí typu „X“ a při běžné dohledové činnosti. V rámci těchto akcí jsou kontroly podrobování i cyklisté.

Dopravně bezpečnostní akce zaměřené na kontrolu požití alkoholických nápojů a jiných omamných látek jsou situovány do období Velikonoc, víkendového provozu, památky zesnulých apod. Uskutečňovány jsou převážně v odpoledních a nočních hodinách a v místech pořádání sportovních či jiných společenských akcí.

V rámci těchto kontrolních akcí bylo v roce 2004 zadrženo 19 835 řidičů s pozitivním výsledkem. Z tohoto počtu se u 1 710 jednalo o cizince. Na místě bylo vyřízeno 1 560 případů, za něž byla uložena bloková pokuty v celkové výši 1 437 100,- Kč. Ostatní případy byly oznámeny příslušným správním úřadům. Statistika přestupků a dopravních nehod v souvislosti s jízdou pod vlivem alkoholu je vedena jak na celostátní tak i krajské a okresní úrovni a je součástí „Přehledu o činnosti dopravní služby“. Závažnost problematiky užití alkoholických nápojů a jiných návykových látek je nesporná, avšak možnosti výkonu služby o víkendech, svátcích a v nočních hodinách jsou značně omezené vzhledem k přiděleným finančním prostředkům a skutečným početním stavům policistů.

Úkol je plněn v požadovaném rozsahu. Vývoj v oblasti dopravních nehod zaviněných pod vlivem alkoholu a jejich následků je velmi příznivý. Oproti roku 2003 klesl počet dopravních nehod o 631 (tj. o 7 %), počet usmrcených je nižší o 52 osob (tj. o 48 %). Počet usmrcených při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu činí 4,9 % z celkového počtu silničních obětí, což je jeden z nejnižších podílů v posledních letech. Tento trend potvrzují i kontroly prováděné při dopravně bezpečnostních akcích – z celkového počtu dopravních přestupků činil podíl dopravních přestupků spojených s řízením pod vlivem alkoholu 0,8 %.

Současně nemá Policie ČR on-line přístup do registru řidičů, za účelem zjištění případného opakovaného požití alkoholických nápojů. Vyžadování této informace cestou operačních středisek je zdlouhavé.

U kontrol zaměřených na zjištění požití alkoholických nápojů a jiných omamných látek je nedostatkem ta skutečnost, že uniformovaní policisté nemají k dispozici pomůcky k provedení orientační kontroly na užití omamných látek, a ani jim není dána pravomoc k provedení této orientační kontroly.

Pro příští rok je požadován nákup 300 ks nových alkotesterů. Vzhledem k tomu, že nebyl akceptován požadavek na navýšení prostředků pro jejich pořízení, nelze očekávat zvýšení dohledu v této oblasti.

D. Snížení vážnosti následků nehod zvýšeným používáním zádržných systémů

OPATŘENÍ D 1: Zvýšení četnosti používání bezpečnostních pásů prostřednictvím výchovného působení

Ministerstvo dopravy:

Realizována informační kampaň „Smrt se nepoutá“, propagující používání bezpečnostních pásů a dětských sedaček. Probíhala v období červen – srpen 2004 a šlo o doposud největší kampaň oddělení BESIP Ministerstva dopravy. Vedle televizních a rozhlasových spotů byly použity billboardy, reklamy na toaletách na benzinových stanicích, plakáty na úřadech. Kampaň podpořilo množství privátních partnerů, mnozí se zapojili do distribuce informací. Do kreativní tvorby byli zapojeni studenti vysoké školy, využito bylo webových stránek Ministerstva dopravy.

Propagace používání dětských sedaček je povinnou součástí výukových materiálů pro děti a mládež.

Ministerstvo vnitra:

- soustavné vzdělávání policistů ve výkonu,
- vnitřní kontrolní akce a jejich vyhodnocení.

OPATŘENÍ D 2: Zvýšení četnosti používání bezpečnostních pásů prostřednictvím intenzivnějšího dohledu Policie ČR

Ministerstvo vnitra:

Kontrola využívání bezpečnostních pásů a zádržných dětských systémů je prováděna v rámci běžného výkonu služby při dohledu na silniční provoz a je rovněž zahrnuta do jednotlivých dopravně bezpečnostních akcí .

Za období září – prosinec 2004 činily dopravní přestupky spojené s nepoužitím bezpečnostních pásů 11 % z celkového počtu přestupků. Příznivá situace je naopak u používání zádržných systémů – s výjimkou dopravně bezpečnostních akcí v září 2004 byl počet zjištěných přestupků spojených s nepoužitím zádržného systému zanedbatelný, z celkového počtu dopravních přestupků činily tyto dopravní přestupky 0,1 %. Doporučujeme zintenzivnit mediální působení a informační kampaň v této oblasti a koordinovat tuto činnost s dohledem policie.

E. Zvýšení ochrany zranitelných účastníků silničního provozu

OPATŘENÍ E 1: Zvýšení ochrany dětí na pozemních komunikacích

Ministerstvo dopravy:

Realizována kampaň „Viditelnost“, která propagovala význam reflexních materiálů a vůbec vlastní viditelnosti za zhoršených světelných podmínek. Byly vyrobeny atraktivní reflexní materiály pro děti a ty byly spolu s informačními letáky distribuovány přímo na školy. Kampaň provedena v měsících listopad – prosinec.

Ochrana dětí je také smyslem dopravní výchovy dětí a mládeže, která je prováděna v souladu s metodikou vydanou Ministerstvem dopravy a za podpory jím vydávaných didaktických materiálů. Ministerstvo dopravy v rámci dopravní výchovy spolupracuje s MŠMT, podílelo se na novelizaci výuky na základních školách v této oblasti. V roce 2004 zadalo Ministerstvo dopravy u Centra dopravního výzkumu zpracování projektu „ALARM“ a „Bezpečná cesta do školy“, jejichž cílem je navrhnout a v praxi vyzkoušet nové způsoby a formy dopravní výchovy. Tato problematika je současně součástí již zmíněných projektů „The Action“ a „Bezpečná obec“. Ministerstvo dopravy prostřednictvím Centra dopravního výzkumu spolupracovalo na vydání příručky „Jak předcházet dopravním úrazům“ Státního zdravotního ústavu, která je určena rodičům.

K této problematice Ministerstvo dopravy zpracovalo a distribuovalo následující materiály:

- výukové plakáty k „tématickému plánu dopravní výchovy na dětských dopravních hřištích“,
- pracovní sešit pro žáky 1. tříd základních škol,
- hra „Pexestrio“,
- pořad na ČT 1 s tematikou dopravní výchovy „Moudronos“.

Ministerstvo dopravy proškolovalo v rámci jím pořádaných seminářů 148 lektorů pro dopravní hřiště a seznámilo 235 posluchačů – učitelů s možnostmi a způsoby výuky na těchto hřištích.

Bezpečnost dětí cyklistů zvyšoval praktický výcvik na dopravních hřištích a dopravní soutěž cyklistů, propagace dětských cyklistických přileb, například formou plakátů Světové zdravotnické organizace (WHO), vydaných ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem.

Kraje:

Dopravní výchova je výraznou měrou akcentována na úrovni krajů, měst a obcí, kdy je využíváno jak materiálů oddělení BESIP Ministerstva dopravy, tak i vlastních materiálů. Kraj Vysočina vyhlásil grantový program „Dopravní výchova 2004“, kterým podpořil výstavbu a opravy dětských dopravních hřišť. Plzeňský kraj poskytl dotaci ve výši 500 tis. Kč na dobudování dětského dopravního hřiště v lokalitě Plzeň 1. Hlavní město Praha provedlo dopravně bezpečnostní kampaň na základních školách ve finančním objemu 700 000 Kč. Kampaň byla zaměřena na viditelnost a bezpečné chování dětí v silničním provozu. Ke kampani byla vydána příručka „Bezpečně na silnici“.

Ministerstvo vnitra:

Program bude zpracován v průběhu roku 2005 a následně také prezentován na internetových stránkách MV.

V rámci spolupráce s Nadací MALINA byl natočen film *Bezpečná cesta*, který je určen dětem v mateřských školách. Je koncipován jako průvodce dítěte po cestě mezi školkou a domovem a upozorňuje na možná úskalí a nebezpečí. Obdobně je koncipován film *Červený blesk* určený mladším žákům. Součástí doprovodných pracovních příruček je metodický text, který bezpečnou cestu do školy akcentuje a instruuje učitele k společnému mapování dopravních problémů v okolí školy.

- Spolupráce Odboru prevence kriminality MV s Nadací Malina při vydávání a distribuci videokazet s dopravně-bezpečnostní tematikou zaměřených na školní mládež,
- v rámci akcí zaměřených na prezentaci činnosti MV a Policie ČR (např. „Zdravá 6“, „Dny s policií“, „Dopravní dopoledne pro děti, rodiče a občany města“ apod.).

PIS Kanceláře policejního prezidenta vytvořila několik informačních letáků a didaktických pomůcek s dopravní tematikou určených pro děti i pro jejich rodiče. Jsou to letáky s názvy „Desatero bezpečné jízdy na kole“ a „Víš, jak má vypadat správně vybavené jízdní kolo?“. Oba jsou zveřejněny v elektronické podobě i na internetových stránkách MV. PIS zajistila výrobu didaktické pomůcky „Chytrý provázek“ a zabezpečila tisk a distribuci pexesa s dopravními značkami.

Všechny filmy Nadace Malina jsou zdarma k zapůjčení v celé síti videopůjčoven Bontonfilm a distribuovány určeným cílovým skupinám podle harmonogramu. Všechny filmy jsou mediálně významně prezentovány a všechny měly slavnostní premiéru s účastí mimo jiné zástupců resortů na úrovni ministrů nebo ředitelů odborů.

Jedná se o následující filmy:

„Bourá jen blb?“ (viz. úkol C 1.1.)

„Auto je zbraň“ - film byl natočen na podzim 2003 a distribuován v průběhu roku 2004 všem čerstvým absolventům autoškol prostřednictvím obcí (při vydání nového řidičského průkazu) – zajišťovalo Ministerstvo dopravy. Film je používán autoškoly. Obsahuje modelové situace, ve kterých řidiči - začátečníci nejčastěji chybují. Během roku 2004 bylo distribuováno 80 000 ks filmů a počet oslovených bude s tímto číslem korespondovat.

„Bezpečná cesta, Červený blesk, Soutěž“ – filmy byly natočeny v roce 2004 a jsou určeny dětem mateřských, základních, speciálních škol a víceletých gymnázií. Mají preventivní charakter a obsahují modelové situace z oblasti silničního provozu. Na podzim roku 2004 byly Odborem prevence kriminality distribuovány ke konečným distributorům – v případě filmu *Bezpečná cesta* Domům dětí a mládeže v celé ČR, distribuci zbývajících dvou filmů zajišťuje PIS Policie ČR. Filmy budou v průběhu roku 2005 distribuovány do všech škol a školských zařízení v republice a součástí distribuce budou doprovodné preventivní programy. Pro každou Základní školu, Zvláštní školu a víceleté gymnázium je určena jedna kopie a oslovena bude celá populace dětí. Během roku 2004 byly filmy rovněž distribuovány do celé sítě videopůjčoven Bontonfilm a jsou běžně zdarma k zapůjčení široké veřejnosti. Součástí všech tří filmů je pracovní metodický text, jehož autorem je Odbor prevence kriminality. Filmů bylo vyrobeno celkem 15 500 kopií. („Bezpečná cesta“ 5 500; „Červený blesk“ 5000; „Soutěž“ 5000). Celý projekt je významně mediálně prezentován nadací, Policií ČR i Odborem prevence kriminality a je veřejnosti obecně dobře známý. Filmy nebyly distribuovány do žádného zdravotnického zařízení. Výroba filmů byla hrazena z prostředků nadace, distribuce byla zajištěna Odborem prevence kriminality (rozvoz ke konečným distributorům) a Institutem pro zájmové vzdělávání a zahrnovala náklady na dopravu a vytížení koordinátora.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy:

MŠMT věnovalo této problematice zvýšenou pozornost a snažilo se o uplatnění akcentů na dopravní tematiku v Rámcových vzdělávacích programech. Toto úsilí bylo završeno přijetím zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), který systém vzdělávacích programů vymezuje v § 3.

OPATŘENÍ E 2: Zvýšení právního vědomí chodců a cyklistů jako účastníků silničního provozu

Ministerstvo dopravy:

Zvyšování právního vědomí je hlavním cílem dopravní výchovy dětí a mládeže, která probíhá na mateřských a základních školách; zapojení Ministerstva dopravy bylo popsáno v předchozích bodech. Zvláštní pozornost byla věnována problematice používání cyklistických přileb a používání reflexní materiálů při pohybu v dopravním prostředí.

Právní vědomí dětí-cyklistů mimo teoretickou výchovu a mediální působení prostřednictvím tiskových materiálů zvyšoval praktický výcvik na dopravních hřištích a dopravní soutěž cyklistů, včetně její mezinárodní části.

Ministerstvo dopravy dále věnovalo této problematice pozornost zejména formou rozšiřování informací ve sdělovacích prostředcích prostřednictvím Tiskového servisu Ministerstva doklady. Informace k této problematice byly průběžně předávány k využití do Tiskového servisu Ministerstva vnitra a zveřejňovány na webových stránkách Ministerstva dopravy a v Aktualitách v prevenci úrazů Centra úrazové prevence II. Lékařské fakulty University Karlovy. Součástí plnění tohoto úkolu jsou i již zmíněné výzkumné projekty „ALARM“ a „Bezpečná cesta do školy“.

Ministerstvo vnitra:

Muzeum Policie se dlouhodobě a koncepčně zabývá především preventivně výchovnou činností, zaměřenou kromě jiných aktivit i na bezpečnost silničního provozu. Vzhledem k tomu, že nezanedbatelný podíl na dopravní nehodovosti v roli chodců a cyklistů mají děti, zaměřuje se ve spolupráci se školami zejména na výchovu dětí – chodců (Mateřské školy, I. stupeň základních škol), na výchovu dětí - cyklistů (I. a II. stupeň základních škol) a na výchovu řidičů (prostřednictvím výstavních akcí).

Dále realizuje ve spolupráci s Černým divadlem divadelní představení „Kolo tety Berty“ pro mladší školní věk. Teoreticky získané znalosti si ověřují děti v provozu na dětském dopravním hřišti, jež je vybaveno signalizačním zařízením a dopravními značkami. Každé skupině se věnuje pracovník muzea podle věku a schopností dětí (účast dětí ze zvláštních škol, škol pro zdravotně postižené děti – ztráty sluchu, zraku i pohybová postižení).

Muzeum naplňuje své výchovné působení v oblasti bezpečnosti silničního provozu i tematicky zaměřenými výstavními akcemi. Soutěže pořádané k těmto tématům prověřují např. i znalosti ze zdravotní atd.

Při své činnosti spolupracuje Muzeum s Policií ČR a Městskou policií.

PIS: Dopravní výchova pro děti je zahrnuta v projektu „Ajaxův zápisník“, do něhož bylo v roce 2004 zapojeno již 141 tisíc dětí. Žáci 2. a 3. tříd základních škol dostávají na začátku školního roku od uniformovaných policistů pracovní zápisník, který je rozdělen podle školních měsíců na 10 témat, mimo jiné i na bezpečnost silničního provozu.

Webové stránky MV:

- prezentace celorepublikových akcí „Jablko nebo citron“ a „Ajaxův zápisník“,
- prezentace preventivních a dopravně bezpečnostních akcí menšího regionálního rozsahu na úrovni měst a okresů (např. „Hurá prázdniny“ – dětský happening zaměřený na bezpečnost dětí jako účastníků silničního provozu – akce PIS Policie ČR Brno, „Chodec a cyklista“ - preventivní projekt dopravních policistů Praha – východ, „Vymaluj panáčka Stopáčka a vyhrať“ – soutěž PIS Policie ČR Středočeský kraj apod.),
- prezentace práce policie (Informace o Dnech s Policií ČR v jednotlivých regionech, Rodinné odpoledne s Policií zaměřené na bezpečnost silničního provozu, prezentace dopravního hřiště Muzea Policie ČR; informace o provozu dopravního hřiště přináší také Rádio Vnitro .
- Na webových stránkách MV jsou prezentovány následující preventivně-informační materiály vztahující se k problematice bezpečnosti silničního provozu:
 - „Víš jak má vypadat správně vybavené jízdní kolo?“,
 - „Desatero bezpečné jízdy na kole“,
 - „Děti, dodržujte následující rady“.
- V rámci dopravně preventivní akce „Jablko nebo citron“ spolupracují pracovníci PIS se školami na identifikaci pro děti rizikových míst v blízkosti škol nebo v místech, kudy děti do škol chodí. Místa, kde se za účasti dětí konají dopravní kontroly, jsou frekventovaná a riziková místa v blízkosti škol a jsou pro tento účel vybírána záměrně. Dále viz nástroj J 1.3.
- Na webových stránkách MV jsou zveřejňovány informace o nebezpečných lokalitách a rizikových úsecích. Tyto informace připravují pracovníci PIS Policie ČR, kteří zpracovávají statistiky dopravních nehod a zaměřují se na nebezpečné úseky, ve kterých často dochází k dopravním nehodám.
- Odbor prevence kriminality a pracovníci Preventivně informačních skupin Policie ČR vydávají preventivní rady, které upozorňují děti a jejich rodiče na nebezpečná a riziková místa. Tyto jsou prezentovány na webových stránkách MV.
- V každém čísle časopisu Policista je rubrika „Křížky u cesty“ věnovaná nebezpečným úsekům a nehodovým lokalitám.
- Odbor tisku a public relations společně s Policií ČR ve spolupráci s organizacemi ABA a ÚAMK zajišťuje prostřednictvím webových stránek MV dopravní zpravodajství.
- Rádio Vnitro vysílá denně hlášení pracovníků organizací ABA a ÚAMK o dopravní situaci v ČR.

Ministerstvo zdravotnictví:

Prostřednictvím dotačního programu „Národní program zdraví – projekty podpory zdraví“ podpořilo Ministerstvo zdravotnictví realizaci 9 projektů podpory zdraví v tematickém okruhu Prevence úrazů. Projekty byly realizovány na celorepublikové úrovni – projekt „Dětství bez úrazů“, jehož řešitelem je Podaná ruka, o.p.s, na úrovni krajské a místní – město Kroměříž – „Bezpečná komunita Kroměříž“ a v rámci tohoto projektu i komunitní kampaň „Na kolo jen s přilbou“. Kampaň je zaměřena nejen na mladé cyklisty, ale také na jejich rodiče.

Celková částka věnovaná podpoře těchto 9 projektů činila celkem 862 tis. Kč.

Prevence úrazů, včetně úrazů dopravních, je také součástí komplexních projektů, které přispívají k realizaci programu „Zdraví 21“ v regionech- např. Liberecký kraj. (usnesení vlády č. 1046/2002).

Nad rámec opatření stanovených Ministerstvu zdravotnictví se Ministerstvo zdravotnictví podílelo prostřednictvím Zdravotních ústavů na realizaci programu „Bezpečná cesta do školy“ ve spolupráci s obcemi a nestátními neziskovými organizacemi, zejména Národní sítí zdravých měst ČR.

OPATŘENÍ E 3: Zlepšení chování chodců a cyklistů prostřednictvím intenzivnějšího dohledu Policie ČR

Ministerstvo vnitra:

V rámci plánu celostátních dopravně bezpečnostních akcí pro rok 2005 je jedna akce zaměřena speciálně i na přecházení chodců na vyznačených přechodech a kontrolu respektování světelné signalizace. Na místní úrovni probíhá dohled dle aktuální potřeby a personálních možností.

F. Vytváření bezpečného dopravního prostoru

OPATŘENÍ F 1: Systematické zjišťování a odstraňování příčin nehodovosti v místech častých dopravních nehod

Ministerstvo dopravy:

Jde o rozsáhlý projekt připravovaný správci komunikací a MV, kraji a Policejním prezidiem. V současné době se zjišťují všechny zdroje nových informací a navrhuje jejich jednotná metodika. Přednostní zavedení a sledování míst častých dopravních nehod je určeno především dálnici D 1 v souvislosti s plněním usnesení vlády č. 1027 ze dne 20.10.2004. Problematika je rozšířená o požadavek návrhu nových objízdných tras a vytipování dalších nehodových míst.

Některá opatření byla formou dopravního značení již realizována – jízda kamionů ve vnitřním jízdním pruhu (6 úseků na D 1), proměnné dopravní značení teploty vozovky a vzduchu (2 místa), označení na výjezdech odpočívák (12 míst). Bylo vytipováno 8 míst pro kontrolně bezpečnostní akce policie a celní správy, postup tvorby přechodného dopravního značení před uzavírkami apod.

Ministerstvo vnitra:

V rámci Policie ČR jsou příslušníky skupin dopravních nehod a dopravně inženýrských úseků všech útvarů služby dopravní policie vytipovávány nehodové lokality, na které jsou podávány podněty správcům komunikací k provedení příslušných stavebních úprav pro jejich odstranění a zvýšení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu. Podněty a doporučení příslušníků Policie ČR však nejsou ze strany příslušných úřadů vždy akceptovány. Do nehodových lokalit je na základě jejich vyhodnocení směřován i výkon služby a podle povahy a charakteru jsou využívány i dostupné technické prostředky. Zajištění systematického dohledu na bezpečnost a plynulost provozu v nehodových lokalitách je odvislé od skutečného početního stavu policistů a výše přidělených finančních prostředků.

OPATŘENÍ F 2: Kontrolování dodržování stanovených podmínek při silničních stavbách, zejména s ohledem na bezpečnost silničního provozu

Ministerstvo dopravy:

Na dálnicích a rychlostních silnicích je bezpečnostní audit obsahem zpracovávané projektové dokumentace na úrovni územního a stavebního řízení, která musí odpovídat obecně platným požadavkům na bezpečnost. Z tohoto pohledu se hodnotí i vlastní realizace stavby v kolaudačním řízení a před uvedením do provozu. Dále také viz realizace opatření A 2.

V prosinci 2004 byl sestaven pracovní tým pro posouzení nehodových míst na dálnicích se zástupců Ministerstva dopravy, Ministerstva vnitra a Ředitelství silnic a dálnic a Policejního prezidia. Tato skupina připravuje a předkládá návrhy na řešení nehodových míst na dálnicích.

Do 31.12.2004 proběhla první etapa hromadného odstraňování nepovoleného reklamního zařízení podél dálnic a rychlostních komunikací. Podle údajů k 15.1.2005 bylo odstraněno 539 reklam. Samostatně provedly kraje na silnicích I. třídy likvidaci 480 ks reklamních zařízení. Průběžně probíhá jednání s jednotlivými reklamními agenturami o ukončování existence povolených reklamních zařízení, eventuálně výzvy k odstranění v nehodových úsecích. Do 31.3.2005 bude zahájena II. etapa likvidace nepovolených reklam, která by měla ukončit existenci nepovolených reklamních zařízení na dálnicích a rychlostních komunikacích.

Ministerstvo vnitra:

S ohledem na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích dosud vydává souhlasná stanoviska ke zřízení a provozování reklamních zařízení v ochranných pásmech dálnic a rychlostních silnic jen za podmínky, že reklamní zařízení bude umístěno nejméně 500 m od dopravní značky, přejezdu středního dělicího pásu, křižovatky, jiného reklamního zařízení a v úseku s nízkým počtem dopravních nehod.

G. Zlepšení opatření bezprostředně po nehodě

OPATŘENÍ G 1: Zkvalitnění výuky chování při nehodě a poskytování první pomoci

Ministerstvo dopravy:

- Zapojení do „Světového dne zdraví Světové zdravotnické organizace (WHO)“ a „4. Týdne bezpečnosti silničního provozu“ Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) formou distribuce materiálů těchto mezinárodních organizací; věnování části webových stránek Ministerstva dopravy těmto akcím.
- Účast na mezinárodní konferenci „Bezpečných komunit“ v sekci věnované dopravním úrazům.
- Distribuce informací k této problematice prostřednictvím Tiskového servisu Ministerstva dopravy a periodika Aktuality v prevenci úrazů.
- Ve spolupráci s Českým červeným křížem vydalo Ministerstvo dopravy publikaci „Děti v dopravě – první pomoc“.

Ministerstvo vnitra:

Na podzim loňského roku byl zahájen projekt „Český/Moravský Gentleman silnic“, který vznikl ve spolupráci PIS Kanceláře policejního prezidenta a České pojišťovny a.s. Jeho podstatou je odměňování čestného a odvážného chování v silničním provozu, zejména při dopravních nehodách. Vybraní kandidáti dostávají za přítomnosti policejního služebního funkcionáře, zástupců České pojišťovny a médií certifikát Gentlemana silnic a kvalitní značkové hodinky. Veřejnost se tak dozví nejen o tom, jak k dopravní nehodě došlo, ale také kdo a jakým způsobem pomohl zraněným lidem. K prvnímu předání ocenění došlo v prosinci 2004 v Novém Jičíně a další jsou připravovány na únor a březen letošního roku.

PIS Kanceláře policejního prezidenta vytvořila informační leták s názvem „Desatero při dopravní nehodě“, kde jsou přehledně shrnuty základní rady pro účastníky dopravní nehody, ale také obsahuje nejčastější příčiny dopravních nehod, riziková místa a správné vybavení lékárníčky. Leták je distribuován standardním způsobem prostřednictvím sítě preventivně informačních skupin Policie ČR.

Součástí filmu „Bourá jen blb?“ natočeného ve spolupráci s nadací MALINA je modelová situace „Dopravní nehoda“. V rámci této situace je přesně prezentováno správné chování všech účastníků nehody a kladen důraz na poskytnutí první pomoci a včasného informování složek Integrovaného záchranného systému. Součástí filmu „Červený blesk“ určeného pro mladší školní věk je obdobná modelová situace, ve které je demonstrováno, jak se správně zachovat, je-li účastníkem nehody dítě.

Ministerstvo zdravotnictví:

Ke spolupráci k plnění úkolů v rozsahu bodu G 1 nebylo Ministerstvo zdravotnictví vyzváno. Úkoly týkající se dané problematiky však plní zejména v návaznosti na programy prevence dětských úrazů, kdy v dané oblasti Ministerstvo zdravotnictví zaštitilo v roce 2004 několik akcí věnovaných dané problematice, jejichž součástí nebo cílem bylo kromě jiného i zkvalitnění poskytování první pomoci. Jednalo se zejména o tyto aktivity:

- pod záštitou Ministerstva zdravotnictví ČR a Světové zdravotnické organizace WHO se 2. - 4. června 2004 konala v Praze 13. mezinárodní konference „Bezpečných komunit“. Hlavními tématy konference byly program Světové zdravotnické organizace „Bezpečná komunita“, program „Bezpečná škola“, bezpečí dětí, bezpečí seniora, dopravní bezpečnost a úloha záchranné služby. Konference sloužila k výměně informací, představení úspěšných programů úrazové prevence a šíření programu WHO „Safe Community“ v Evropě. Město Kroměříž je prvním městem v zemích střední Evropy, které je oceněno titulem „Bezpečná komunita“. Konferenci vedli nejlepší světoví odborníci v této oblasti a byla příležitostí pro účastníky z České republiky seznámit se s možnostmi prevence úrazů v různých oblastech života a všech věkových skupinách,
- pod záštitou paní ministryně v roce 2004 vyšla brožura „Polámal se mraveneček aneb První pomoc pro děti“,
- Ministerstvo zdravotnictví vydávalo odborné stanovisko k plakátům, týkajícím se poskytování první pomoci, předloženým organizací Junák a Ministerstvem dopravy - BESIP,
- ve veřejnoprávní televizi proběhl v roce 2004 několikadílný seriál s ukázkami poskytování první pomoci, jejíž výukou je pověřen a z prostředků Ministerstva zdravotnictví i podpořen Český červený kříž.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy:

MŠMT dalo v roce 2004 podnět pro Českou školní inspekci, aby v rámci tematické inspekce získalo podklady o naplňování této problematiky.

Tematická inspekce se uskutečnila v 59 školách všech krajů České republiky. Z počtu inspektovaných škol bylo 37 základních škol s 1. a 2. stupněm a 22 středních škol.

Celkové počty hodin věnované v základních školách problematice ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci jsou vyšší ve srovnání s počty hodin, které poskytly této problematice střední školy. Příčinou je rozdílná délka školní docházky v základních školách a středních školách a skutečnost, že v základních školách je řada témat součástí výuky povinných předmětů. Nejvíce vyučovacími hodinami je věnováno poskytování první pomoci. Pedagogičtí pracovníci středních škol vhodně upřednostňovali praktický nácvik první pomoci před předáváním teoretických poznatků.

Některé školy navázaly v souvislosti se zabezpečením výuky dané tematiky spojení s vybranými odbory krajských úřadů, s poliklinikami a zdravotnickými zařízeními, se zdravotními pojišťovnami, se státními i soukromými firmami, případně s dalšími subjekty. Učitelům tří základních škol pomáhali s výukou první pomoci studenti středních zdravotnických škol.

Ve většině škol je úroveň výuky pozitivně ovlivňována jejich spoluprací se složkami integrovaného záchranného systému, zejména s Hasičským záchranným sborem, Policií ČR a Českým červeným křížem. Celkově je tematika ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci začleněna do vzdělávacích programů funkčně, což koresponduje s výsledky písemného testování žáků.

Vzhledem k tomu, že MŠMT nyní zařazuje učebnice a učební texty do seznamu učebnic vydávaného podle § 27 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon), byla na prvním zasedání Pracovní skupiny pro dopravní výchovu při Radě vlády České republiky pro bezpečnost silničního provozu konaného dne 1.12.2004 zahájena spolupráce oddělení BESIP Ministerstva dopravy a MŠMT v oblasti posuzování učebnic.

OPATŘENÍ G 2 : Zlepšení dosažitelnosti místa dopravní nehody subjekty Integrovaného záchranného systému

Ministerstvo dopravy:

V současné době probíhají přípravy pro vypsání výběrového řízení na řešitele pilotního projektu tísňového volání vycházejícího z vozidla na území ČR, kdy bude telefonním centru tísňového volání provozovaném Hasičským záchranným sborem ČR umožněno identifikovat jak telefonní číslo, tak i polohu mobilního telefonu.

Ministerstvo vnitra:

V roce 2004 proběhla analýza a byla vytvořena zadávací dokumentace pro nový informační systém „Evidence a zpracování dopravních nehod“ pro službu dopravní policie ČR. Jeho součástí je i zavedení systému pro rychlou a přesnou identifikaci nehodové lokality, jak je požadováno v úkolu G 2.1, a to jak pro vlastní dokumentaci k ohledání místa nehody, tak i k předávání dat do jiných informačních systémů k dalšímu využití.

Splnění úkolů uložených bodem G 2.1 v materiálu „Národní strategie bezpečnosti silničního provozu“ je spojeno s realizací nově navrhovaného IS pro službu dopravní policie ČR. Rizikem realizace je v současné době nevyřešený způsob finančního zajištění výstavby informačního systému v celém odhadovaném finančním objemu.

Ministerstvo zdravotnictví:

Průběžně sleduje zavádění radiokomunikačního systému Pegas-Matra. Krajská střediska zdravotnické záchranné služby by tímto systémem měla být vybavena do konce roku 2005.

Ministerstvo informatiky:

V průběhu roku 2004 byla na Ministerstvu informatiky (MI) založena Pracovní skupina 11 – dopravní informace Portálu veřejné správy (PVS). Cílem pracovní skupiny bylo shromáždit a publikovat na PVS v ucelené podobě dopravní informace dostupné především ze zdrojů veřejné správy.

Na základě proběhlé analýzy byl vytipován materiál projektu vědy a výzkumu MD: Metodika ovlivňování chování účastníků dopravního provozu prostřednictvím medií, ukončený v roce 2004, který se po úpravách stal výchozím materiálem pro zpracování dokumentace nového projektu. Byla využita především analytická část a datový model pro nově navrhovaný projekt: dopravně-informační systém. Tím byl položen základ pro vytvoření dosud chybějícího informačního systému zcela nové úrovně. V podmínkách ČR průlomové je vytvoření metodiky sběru garantovaných, aktuálních dat a informací ze zdrojů státní správy (MD, MV, Hasičského záchranného sboru, Policie ČR, Českého hydro meteorologického ústavu ale i MO, MŽP, MZe, samosprávních orgánů...) jejich zpracování a poskytování nejširší veřejnosti. Za nejdůležitější je považováno vytvoření centrálního úložiště dat, popřípadě předávání dat z resortních či lokálních zdrojů do jednoho publikačního místa.

MI se podílí na realizaci projektu koordinační činností, dále garancí publikace informací z budovaného datového úložiště systému na veřejně dostupném místě – Portálu veřejné správy. MI také nabízí podporu v oblasti vývoje software pro systém JSDI, pokud by nemohla být zajištěna v rámci možností jednotlivých řešitelů v gesci ostatních resortů. Posledním příspěvkem je nabídka MI v oblasti infrastruktury – napojení potřebných subjektů veřejné správy na internet prostřednictvím sítě GovNet.

V současnosti probíhá zpracování připomínek a příprava materiálu pro poradou ministra. Následně bude předložen vládě.

Současně probíhá aktivita, jejíž výstupy jsou viditelné již dnes. MI podporuje a zajišťuje koordinaci činností souvisejících se sběrem dat a informací o uzavírkách na silnicích v gesci Ředitelství silnic a dálnic a dat a informací o zimní sjízdnosti. Tento projekt má již svoji aplikační podobu a je veřejně dostupný v testovací podobě (myšleno software, nikoli data) na: <http://193.165.185.242/uzavirky/> . Data v něm zpracovaná mohou být poskytnuta dalším informačním systémům veřejné správy. Takto shromážděná data budou obsažena v projektu JSDI (datový sklad JSDI), ze kterého bude možné čerpat a skládat mnoho dalších informací o dopravě (viz příloha: schéma datového modelu).

I. Zvýšení respektu účastníků silničního provozu k dodržování právní úpravy

OPATŘENÍ I 1: Zvýšení účinnosti právní úpravy

Ministerstvo dopravy:

Ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu mělo přispět také přijetí návrhu novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Návrh novely obsahoval instituty jako je zadržení řidičského průkazu, bodový systém, kauce atd., které měly zpřísnit postihy za porušování pravidel silničního provozu řidiči a ovlivnit tak jejich chování, které by vedlo k posílení bezpečnosti silničního provozu.

Při projednávání návrhu novely zákona byla uplatněna řada pozměňovacích návrhů, které byly odsouhlaseny Poslaneckou sněmovnou v průběhu třetího čtení, přesto ke schválení zákona dne 15. 10. 2004 nedošlo. Návrh novely zákona č. 361/2000 Sb., byl opětovně předložen Poslanecké sněmovně k projednávání ke konci roku 2004. Tento návrh zákona doznal ve srovnání s předchozí verzí změnu zejména v modifikaci právní úpravy institutů, které byly nejvíce kontroverzní a vyvolávaly při jednáních o návrhu zákona největší polemiku. Např. byly vypuštěny některé důvody k zabránění v další jízdě a současně k zadržení řidičského průkazu policistou, došlo ke zmírnění bodového hodnocení. I přes tyto úpravy návrh zákona dál nejpřísněji postihuje řidiče, kteří závažným způsobem porušují zákon, zejména řídí-li vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

Návrh novely zákona č. 361/2000 Sb. prošel prvním čtením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a byl přikázán k projednání hospodářskému výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

OPATŘENÍ I 2: Zintenzivnění dohledu nad dodržováním právní úpravy

Ministerstvo dopravy:

Dozor nad činností Stanic technické kontroly (dále jen STK) provádí Ministerstvo dopravy a krajské úřady. Na Ministerstvu dopravy bylo v odboru finanční kontroly a auditu zřízeno oddělení státního dozoru, které se zabývá i kontrolou činnosti STK. Pro krajské úřady, které v otázkách možných sankcí vůči STK mají významně vyšší pravomoci, zpracovalo Ministerstvo dopravy metodický pokyn k provádění státního odborného dozoru (SOD) nad STK a snaží se iniciovat, aby se kraje otázkám kontroly STK intenzivněji věnovaly. Jsou na této činnosti přímo zainteresovány. Vybrané pokuty jdou přímo do rozpočtu krajů.

Významným prvkem pro účinnost dohledu nad STK je automatizovaný informační systém (AIS STK). Ministerstvo dopravy, s cílem, kromě jiného i racionalizace kontrolní činnosti, zadalo vývoj nové generace AIS STK, který by s využitím současných možností informatiky umožnil on-line sledování činnosti STK a prohloubil tak možnosti kontroly. Systém se předpokládá zavést do plného provozu k 1.1.2006.

V roce 2004 bylo zaměstnanci Ministerstva dopravy zkontrolováno v rámci státního odborného dozoru celkem:

- 40 stanic technické kontroly (z nichž u 1 bylo do odstranění nedostatků pozastaveno provádění technických prohlídek traktorů a jejich přípojných vozidel),
- 40 stanic měření emisí (z nichž u 16 bylo s okamžitou platností zastaveno provádění měření emisí).

V rámci plnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu za rok 2004 odbor 110 zajišťoval zabezpečení účinného státního odborného dozoru nad profesionálními dopravci. K zajištění tohoto úkolu byla realizována tato opatření:

- V únoru 2004 došlo k navýšení počtu kontrolních mobilních jednotek u Centra služeb pro silniční dopravu z 8 mobilních jednotek v roce 2003 na stanovený počet 14 mobilních jednotek (pro každý kraj jedna kontrolní mobilní jednotka).
- Ve spolupráci s Centrem dopravního výzkumu (CDV) Brno byl vypracován plán školení pracovníků Krajských úřadů pověřených výkonem státního odborného dozoru v silniční dopravě a pracovníků kontrolních mobilních jednotek. Celkem se uskutečnilo 10 školení.
- Pracovníci odboru 110 prováděli na základě plánu vrchní státní dozor nad výkonem státního odborného dozoru prováděným Krajskými úřady v silniční dopravě.
- Byly pořádány pravidelné pracovní porady s pracovníky Krajských úřadů, zástupci Policie ČR a Celní správy, kde se operativně řešily zjištěné nedostatky ve výkonu SOD.
- Na každý měsíc byl sestavován plán výkonu SOD a plnění plánu bylo pravidelně kontrolováno. Celoroční plán byl sestaven v souladu se Směrnicí rady 88/599/EHS.

Nad rámec Národní strategie bezpečnosti silničního provozu pro rok 2004 se uskutečnily v průběhu 2.pololetí ve spolupráci s Policií ČR, Celní správy a kontrolních mobilních jednotek pravidelně každý měsíc dvě kontrolní akce v blízkosti vybraných státních hranic.

Dále na základě usnesení vlády č.1027 od listopadu 2004 probíhají každodenní kontrolní akce realizované ze strany Celní správy ve spolupráci s Policií ČR a za asistence kontrolních mobilních jednotek.

Z ostatních aktivit směřujících ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu Ministerstvo dopravy projednalo se zástupci Prezidia Policie ČR otázky plné aplikace Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2000/30/ES v platném znění, o technických silničních kontrolách užitkových vozidel provozovaných ve Společenství z hlediska jejich způsobilosti k provozu na pozemních komunikacích, a poskytl mu metodickou pomoc. Provádění těchto kontrol je však výhradně v kompetenci Policie ČR.

Ministerstvo vnitra:

V loňském roce bylo policejním prezidiem vyhlášeno celkem 20 celorepublikových a uskutečněno 78 dopravně bezpečnostních akcí na úrovni kraje a 1 688 dopravně bezpečnostních akcí na úrovni okresu. Mimo dopravně bezpečnostních akcí je prováděn i systematický dohled policie.

Kraje:

Kraj Vysočina provedl 100 kontrol u dopravců v provozovnách a 74 kontrol na silnicích.

OPATŘENÍ I 3: Dokončení harmonizace právní úpravy ČR s EU, její průběžná novelizace

Ministerstvo dopravy:

Materie je součástí novelizace zákona 361/2000 Sb., předložené Parlamentu ČR.

OPATŘENÍ I 4: Zvýšení účinnosti práce Policie ČR a správních úřadů

Ministerstvo vnitra:

Vývoj dopravní nehodovosti je průběžně sledován a vyhodnocován na všech úrovních policejního řízení, tj. okresy, kraje a celá republika, v periodách měsíců, pololetí a kalendářního roku. Vyhodnocovány jsou rovněž dopravně bezpečnostní akce. Vývoj dopravní nehodovosti, účinnost prevence a spolupráce s druhými subjekty v dané problematice jsou trvalou součástí hodnocení policejní práce na poradách okresních a krajských ředitelů a na poradách policejního prezidenta a to ve všech výše uvedených časových periodách.

V rovině sledování a vyhodnocování vývoje nehodovosti je úkol plněn, pokud se týká hodnocení policejní práce podle vývoje nehodovosti, nebyly dodány podrobnější podklady. Ke zhodnocení účinnosti činnosti policie jako celku a policie v jednotlivých krajích a okresech však bude nutný dlouhodobější sběr dat a provedení hlubší analýzy.

Z rozkazu policejního prezidenta generála Koláře byla v roce 2004 provedena kontrolními pracovníky z Oddělení kontroly a stížností Policejního prezidia ČR a přizvanými specialisty z Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR tématická kontrola zaměřená na ověření dodržování pravidel silničního provozu příslušníky a zaměstnanci Policie České republiky při řízení služebních vozidel na území České republiky.

Celkem bylo v průběhu tématické kontroly provedeno 26 kontrolních šetření, v jejichž průběhu bylo zjištěno celkem 238 případů porušení zákona a 16 případů porušení interních aktů řízení.

Vyhodnocením došlých zpráv o přijatých opatřeních k odstranění zjištěných nedostatků bylo zjištěno, že na základě předložených informací byla příslušnými služebními funkcionáři přijata nejrozumnější opatření k zamezení opakování zjištěných nedostatků. Ve 106 případech došlo u dotčených příslušníků a zaměstnanců Policie ČR k upozornění na povinnost dodržování zákona při řízení služebních vozidel a ve 40 závažnějších případech porušení zákona přistoupili služební funkcionáři k řešení přestupků v souladu s ustanovením zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR. Nejčastějším způsobem řešení bylo vytknutí uvedeného jednání dle ustanovení § 34 odst. 1 zákona č. 186/1992 Sb.

Výsledky provedené kontroly prokázaly, že v kontrolovaném období policisté a zaměstnanci Policie ČR při řízení služebních dopravních prostředků plně nerespektovali ustanovení zákona o provozu na pozemních komunikacích a kritika hromadných sdělovacích prostředků a široké veřejnosti byla v zásadě opodstatněná.

Hrubé nedostatky byly kontrolními útvary zjišťovány zejména v počátcích mimořádné tématické kontroly, postupně se začala projevovat zvýšená pozornost příslušných služebních funkcionářů věnovaná uvedeným nedostatkům a na základě výsledků uskutečněných kontrolních akcí postupně přijímaná opatření odpovědných služebních funkcionářů.

I přes uvedený kvalitativní posun v plnění zákonem stanovených povinností však i nadále dochází v jednotlivých případech k porušování zákona. Vzhledem k velké citlivosti tohoto problému a faktu, že policie je subjektem, který vykonává dozor nad dodržováním pravidel v provozu na pozemních komunikacích, doporučujeme zaměřit se na kontroly dodržování pravidel silničního provozu policisty i v roce 2005 a zpřísnit postih při zjištění závažných nedostatků.

V uplynulém období provedli pracovníci Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR celkem 26 kontrolních akcí zaměřených na výkon služby, přičemž v této oblasti nebyly zjištěny nedostatky.

Odbor tisku a public relations Ministerstva vnitra prezentuje na webových stránkách protikorupční linku a medializuje ji prostřednictvím Radia Vnitro. V roce 2004 byly také prostřednictvím Odboru tisku a public relations šířeny propagační předměty (čepice s kšiltlem, samolepky, trička) s číslem protikorupční linky, a to zejména na veletrhu INVEX.

Podrobný popis podání stížnosti na příslušníka Policie ČR je na internetových stránkách v rubrice Úřad není labyrint.

V archivu Radia Vnitro je uložen zvukový příspěvek o tom, jak podat stížnost na příslušníka Policie ČR.

Policie v současné době využívá dopravní prostředky se zařízením umožňující záznam měření rychlosti sledovaného vozidla. Jejich počet se na konci roku 2003 zvýšil o 18 ks (Ford typ Mondeo). Z toho 14 je vybaveno radarem, on-line vstupem do policejních databází, zařízením pro čtení registrační značky vozidla, GPS systémem, zařízením pro přenos dispečerských zpráv, 6 z těchto vozidel je vybaveno navíc kamerovým systémem k záznamu přestupku a způsobu jeho řešení. Zbývající 4 vozidla mají pouze základní výbavu. Vozidla jsou užívána dálničními odděleními. Další vybavování vozidel těmito technickými prostředky je žádoucí, avšak zcela závislé na rozpočtových možnostech resortu. (Pro rok 2005 je požadován nákup 22 nových neznačených vozidel a vybavení 70 vozidel. Žádost na navýšení výdajového rámce rozpočtové kapitoly MV ze státního rozpočtu nebyla akceptována).

Stávající zařízení dokumentující jednání, v němž je spatřován přestupek, neumožňuje, s výjimkou stacionárních radarů, archivaci získaných důkazních prostředků. Neexistuje tak zpětná kontrola, zda a jak se přestupek stal, ani kontrola postupu policie při řešení přestupku (zda byl přestupek řešen v blokovém řízení nebo oznámen správnímu orgánu a zda sankce odpovídala závažnosti nezákonného jednání), nelze zpětně hodnotit ani jednání přestupce. Tento stav považujeme z dlouhodobého hlediska za neúnosný a i nadále doporučujeme vybavit policejní vozy audiovizuálním zařízením pro zadokumentování služebního postupu policie i kontrolované osoby. (Na tento nedostatek bylo upozorněno i v rámci fungování korupční linky MV).

Pro dokumentaci služebního postupu policie a kontrolované osoby bylo pořízeno 177 ks osobních diktafonů se schopností akustického záznamu průběhu služebního úkonu, kterými byli vybaveni policisté v přímém výkonu služby při dohledu nad silničním provozem Policie ČR správy Středočeského kraje. Pilotní projekt bude vyhodnocen na konci roku 2005.

V posledních třech letech je 84 % dopravních přestupků vyřešeno na místě (blokově). V roce 2004 byly za dopravní přestupky pouze službou dopravní policie uloženy v blokovém řízení pokuty v celkové částce 612.469.680 Kč. Část těchto přestupků je vyřešena blokovou pokutou na místě zaplacenou, část pokutou na místě nezaplacenou, z níž část je zaplacená ve stanovené lhůtě a část předána finančním úřadům k vymožení. (Požadované údaje se v uplynulém období nesledovaly, s výjimkou většiny dopravně bezpečnostních akcí v roce 2004. Na základě dat z dopravně bezpečnostních akcí lze konstatovat, že zhruba 2/3 přestupků jsou vyřešeny na místě, včetně zaplacení pokuty.) Za účelem vymáhaní uložených sankcí jsou

finančním úřadům dle dohody zasílány měsíční výkazy nedoplatků za pokuty na místě nevybrané. Tyto výkazy nejsou vedeny v elektronické podobě. Zbylé přestupky jsou oznámeny správnímu orgánu. V roce 2004 bylo správnímu orgánu oznámeno 152 907 přestupků.

Způsobu vyřizování a oznamování přestupků příslušným orgánům je věnována pozornost během kontrolní činnosti pracovníků služby dopravní policie na všech stupních řízení.

Chybí vybavení vozidel policie on-line přístupem do registru řidičů a evidence vozidel a čtečkami dokladů.

Vztahy mezi Policií ČR a správními orgány jsou odvislé především od přetrvávajících osobních vztahů a odvíjející se podle věcného přístupu jednotlivých subjektů. Otázka zavedení společných týmů Policie ČR a správních úřadů je v několika případech projednávána či aplikována na krajské úrovni, globálně není tato problematika řešena. O určitých náznacích společných týmů se dá hovořit v případě konání společných akcí zaměřených na kontrolu dodržování povinností vyplývajících ze zákona č. 111/1994 Sb. a mezinárodních dohod ADR a AETR.

Informace o preventivních akcích Policie ČR zveřejňují PIS v celé republice průběžně. Lépe se tyto informace prosazují do regionálního tisku, rozhlasu i televizí, zde se objevují poměrně často. Kromě toho jsou zveřejňovány na internetových stránkách Ministerstva vnitra ČR a na webu policie přímo v regionu.

Celorepublikově jsou prostřednictvím médií prezentovány především preventivní akce probíhající na celém území republiky, zejména projekt „Ajaxův zápisník“ a dopravně preventivní akce „Jablko nebo citron“. Podrobné informace o jejich průběhu a výsledcích jsou zveřejněny na internetových stránkách MV ČR. Výsledky dopravně preventivní akce Jablko nebo citron byly v r. 2004 zveřejněny na tiskové konferenci pořádané PIS Kanceláře policejního prezidenta v budově Policejního prezidia ČR.

Informace o dopravně bezpečnostních akcích jsou médií velmi žádané a zprávy o jejich průběhu a výsledcích přinášejí všechny televize a mnoho rozhlasových stanic a tištěných periodik. Vše je rovněž zveřejňováno na internetových stránkách MV ČR a Rádiem Vnitro.

Další informace, jež poskytuje MV prostřednictvím webových stránek nebo Radia Vnitro – viz E.2.1 a E 2.2.

Poskytování informací týkající se dopravně bezpečnostních akcí, dopravně preventivně-výchovných akcí a aktivitách policie ČR směřujících ke zvýšení bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích je realizováno jednak cestou preventivně informačních skupin a jednak i prostřednictvím příslušníků služby dopravní policie. V rámci preventivních opatření bylo v roce 2004 realizováno příslušníky dopravní policie 418 přednášek pro řidiče, 871 besed ve školách, instalováno 959 výstavek, zveřejněno 2 788 článků v tisku, odvysíláno 33 488 rozhlasových příspěvků a 513 televizních šotů.

Ministerstvo financí:

Celní správa od 1. května vykonává státní odborný dozor v silniční dopravě podle zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších změn a doplňků nad prací osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě a v dozoru nad dodržováním ustanovení Dohody ADR, a to na celém území ČR.

Při silničních kontrolách zaměřených na dodržování stanovené doby řízení bezpečnostních přestávek a stanovených dob odpočinku, bylo celník zkontrolováno 135 023 záznamů o době řízení vozidla a zjištěno 2333 porušení.

Mimo svou vlastní kontrolní činnost na pozemních komunikacích se celní správa pravidelně účastní celostátních dopravně bezpečnostních akcí vyhlášených ředitelstvím služby dopravní policie Policejního prezidia ČR.

Od 1.5 2004 se Celní správa zúčastnila celkem 12 dopravně bezpečnostních akcí.

Ministerstvo financí se rovněž podílelo na přípravě materiálu pro jednání vlády ve věci návrhu opatření ke zlepšení dopravní situace na dálnici D 1. Výsledkem bylo přijetí usnesení vlády č. 1245 ze dne 8.prosince 2004 k Návrhu na finanční zabezpečení krátkodobých opatření v silničním provozu na dálnici D1 a to pro rok 2004 a 2005.

J. Koordinování všech činností

OPATŘENÍ J 1: Metodické řízení veřejné správy v rámci BESIP

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy koordinuje činnost krajů a jejich prostřednictvím činnost obcí s rozšířenou působností v oblasti BESIP. Uspořádalo semináře pro pracovníky těchto subjektů. Navázalo spolupráci s dopravní komisí Svazu měst a obcí. Liberecký kraj již vypracoval vlastní strategii silniční bezpečnosti.

Ministerstvo dopravy dále zajišťuje činnost Rady vlády pro bezpečnost silničního provozu, která je vrcholným koordinátorem bezpečnosti silničního provozu v ČR.

Ministerstvo vnitra:

PIS spolupracují s BESIP MD na regionální i celorepublikové úrovni, např. při výrobě informačních materiálů (velká nástěnná mapa dopravních značek, didaktické pomůcky). V současné době spolupracuje PIS Kanceláře policejního prezidenta a další zainteresované subjekty s BESIP na vytvoření ucelené koncepce dopravní výchovy ve školách.

Projekty směřující ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu v obcích jsou jednou z priorit deklarovaných v Programu prevence kriminality na místní úrovni PARTNERSTVÍ.

V rámci tohoto programu byly v r. 2004 navrhovány projekty na vybudování tzv. 3D přechodů pro chodce, instalování maket policistů v rizikových úsecích komunikací a také měřičů rychlosti. V roce 2004 bylo zahájeno pilotní odzkoušení preventivního dopadu umístění informačních radarových měřičů rychlosti v obcích. Uvedené zařízení informuje řidiče o rychlosti, jakou se v obci pohybuje a současně umožňuje vyhodnocování pohybu vozidel, jejich rychlosti a časového úseku, ve kterém nejčastěji dochází k překračování povoleného rychlostního limitu. V rámci zmíněného dotačního programu bylo podpořeno 7 takových projektů, bylo instalováno 11 ks radarů, na které byla z veřejných prostředků uvolněna částka 1 638 000 Kč. Instalace zařízení proběhla na podzim roku 2004 a účinnost opatření bude možno vyhodnotit v průběhu roku 2005.

Do pilotního projektu Partnerství jsou v působnosti Správy Jihomoravského kraje zapojeny města Veselí nad Moravou (okr. Hodonín) a Otrokovice (okr. Zlín), přičemž zájem o zařazení do projektu projevila v průběhu roku 2004 i další měst. V působnosti Správy Severomoravského kraje je projekt Partnerství realizován u Městského ředitelství Policie ČR Ostrava pro vytipované lokality. Kromě projektu Partnerství je v působnosti správ Severočeského a Západočeského kraje realizován projekt „Intereg 3a“ spočívající v příhraniční spolupráci při uskutečňování kontrol vozidel v příhraničních oblastech.

- PIS spolupracují s řadou státních i neziskových organizací. Se školami, městskou policií a obecními úřady především na místní úrovni (např. přednášky a besedy ve školách), ale i na úrovni celorepublikové (např. při organizování Rodinného odpoledne s Policií ČR na Letné). Kromě spolupráce s Nadací Malina Nadace Malina spolupracuje PIS také s nadacemi Podaná ruka, Děťství bez úrazů a také s pojišťovnou Generali, Kooperativou a Českou pojišťovnou.
- Aktivity týkající se spolupráce s nadací MALINA jsou za státní instituce koordinovány prostřednictvím Odboru prevence kriminality a spolupracuje na nich MŠMT (odbor základního školství, odbor pro mládež), Ministerstvo dopravy (oddělení BESIP), Magistrát Hl.m. Prahy, jednotlivé školy, autoškoly a řada dalších komerčních i nekomerčních subjektů.

- Podle potřeby probíhají společná jednání zástupců MD a MV, při nichž dochází ke vzájemné informovanosti a koordinaci aktivit obou subjektů (např. řešení situace na D1 apod.).
- MV participuje na činnosti Rady vlády pro bezpečnost silničního provozu a Nadace BESIP.
- Spolupráce Odboru tisku a public relations s Policií ČR a automotokluby ABA a ÚAMK při poskytování dopravního zpravodajství.
- Spolupráce MV a MD při realizaci projektu Jednotného systému dopravních informací pro ČR.
- Propojení webových stránek Ministerstva vnitra a Ministerstva dopravy - odkaz na stránky Ministerstva dopravy a na stránky oddělení BESIP Ministerstva dopravy je na internetu MV.
- Na webových stránkách MV jsou také informace o spolupráci regionálních PIS Policie ČR s BESIPEM – informace jsou na internetu ve zpravodajství Policie ČR z regionů.

Policie ČR spolupracuje s krajskými koordinátory BESIP, s republikovým koordinátorem BESIP na Ministerstvu dopravy ČR a průběžně jsou s nimi konzultována různá opatření. V případě nutného zajištění hladkého průběhu dopravních opatření dotýkajících se různých subjektů je s jejich zástupci aplikována úzká koordinace.

PIS zpracovávají a zveřejňují na internetových stránkách preventivní rady a upozornění spojené s pravidelně rizikovými obdobími. Například při náhlých změnách charakteru silničního provozu na začátku letních prázdnin a po zahájení nového školního roku nebo při výjimečných událostech, které silniční provoz ovlivňují (např. světový hokejový šampionát v Praze a v Ostravě na přelomu dubna a května roku 2004). Upozornění jsou určena jak pro řidiče, tak i pro ostatní účastníky silničního provozu. Další informace lze nalézt též na stránkách Odboru prevence kriminality nebo v archivu Radia Vnitro.

MV poskytuje denně aktualizované dopravní informace na svých webových stránkách.

V současné době funguje na internetových stránkách Ministerstva vnitra odkaz na webovou stránku oddělení BESIP Ministerstva dopravy.

OPATŘENÍ J 2: Zvýšení účinnosti práce Koordinační rady ministra dopravy pro bezpečnost provozu na pozemních komunikacích a jejího sekretariátu

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy navrhlo vládě vytvoření Rady vlády pro bezpečnost silničního provozu, vláda svým usnesením č. 833 ze dne 1. září 2004 tuto Radu zřídila. Sekretariát Rady vytvořil pracovní skupiny pro dopravní výchovu a informační aktivity.

OPATŘENÍ J 3: Zajištění analytické a koncepční činnosti

Ministerstvo dopravy:

Ministerstvo dopravy zajišťuje plnění tohoto úkolu prostřednictvím projektů „Věda a Výzkum“ zadávaných na základě analýz dopravní nehodovosti a potřeb ministerstva v této oblasti.

Ministerstvo dopravy zpracovalo a vláda schválila novelizaci zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. V rámci přípravy této novelizace MD úzce spolupracovalo i s ostatními resorty. V současné době je novelizace předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Ministerstvo dopravy aktivně využívá databázi dopravních nehod Policie ČR v rámci přípravy svých aktivit v oblasti prevence dopravní nehodovosti. Současně jsou průběžně využívány poznatky a informace ze zahraničí, a to zejména z ostatních států Evropské unie. V rámci této činnosti byla iniciována Ministerstvem dopravy České republiky spolupráce odpovědných ministerstev Visegrádské skupiny (V4) za bezpečnost silničního provozu. Tato aktivita je koordinována oddělením BESIP Ministerstva dopravy.

Ministerstvo vnitra:

Statistika dopravních nehod je systematicky vedena na intranetových stránkách Policie ČR. Uvedená data jsou tedy pro každou osobu, která má do sítě přístup, naprosto veřejná a osobám, nemajícím přístup, jsou tato data na vyžádání poskytována (například oddělení BESIP Ministerstva dopravy). Informace o nehodovosti jsou průběžně předávány i médiím. Roční vyhodnocování statistických dat provádí formou Přehledu nehodovosti Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR. Co se týče otázky softwarového vybavení s možností přesné lokalizace dopravních nehod, toto není prozatím možné v důsledku nedostatečného hardwarového vybavení.

Úkol je plněn, chybí softwarové a hardwarové zabezpečení pro přesnou lokalizaci dopravních nehod (nebude-li zajištěno jiným způsobem, je jeho pořízení vzhledem k nedostatku finančních prostředků ohroženo).

Statistika dopravní nehodovosti, jejich následků a příčin je vedena celostátně. Úkol je plněn. Ministerstvo dopravy využívá statistických dat v rámci přípravy svých aktivit v oblasti prevence dopravní nehodovosti. Úkol je průběžně plněn.

OPATŘENÍ J 4: Zvýšení intenzity zapojení dalších subjektů do systému prevence nehod na pozemních komunikacích

Ministerstvo dopravy:

Vláda souhlasila svým usnesením č. 884 ze dne 1. září 2004 Nadaci BESIP, jejíž úkolem je plnění tohoto nástroje. Nadace zahájila svoji činnost od 1. ledna 2005; z tohoto důvodu nelze prozatím její aktivity hodnotit.

Ministerstvo dopravy spolupracovalo v roce 2004 mimo jiné s následujícími subjekty:

- Nadace partnerství, Nadace Malina, Centrum úrazové prevence II.LF UK,
- ÚAMK, Autoklub České republiky, DITA
- Česká pojišťovna, Česká podnikatelská pojišťovna,
- Shell, Volvo, McDonald, Kartografia, Český červený kříž, Plzeňský Prazdroj, Staropramen, Fórum pro zodpovědnou konzumaci alkoholu, Eurolines, ABA a Interspar.

Ministerstvo zdravotnictví:

Spolupráce se zdravotními pojišťovnami je již dána § 55 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění ve znění pozdějších předpisů, a to nejen v případě úhrady nákladů za poskytnutou zdravotní péči v důsledku dopravních nehod, ale i v případě pracovních úrazů či jiného poškození zdraví třetí osobou. V souladu s uplatněnou zásadní připomínkou k návrhu Akčního plánu pro realizaci Národní strategie bezpečnosti silničního provozu v roce 2005 (čj. HEM-011-21.9.2004/28218) nepředpokládáme při uváděné „spoluúčasti na úhradu nákladů“ navýšení základního zdravotního pojištění, např. zhodnocením tzv. rizikových skupin (např. řidiči, kuřáci, provozovatelé adrenalinových sportů apod.).

Zhodnocení průběžného plnění Strategie

Silné stránky plnění Strategie

- vytvoření podrobného prováděcího plánu MV, Ministerstva dopravy - BESIP a plánů některých krajů,
- zřízení Rady vlády pro bezpečnost silničního provozu a Nadace BESIP,
- zapojení téměř všech zúčastněných ministerstev s výjimkou Ministerstva kultury,
- postupné zapojování krajů do systému preventivního působení,
- zvýšení aktivit občanských sdružení a vytvoření nových, zaměřených na bezpečnost silničního provozu,
- zapojení Celní správy do systému kontrol profesionálních dopravců,

Slabé stránky plnění Strategie

- neschválení novelizace právní úpravy provozu na pozemních komunikacích Poslaneckou sněmovnou Parlamentu České republiky,
- nedostatky v materiálně technickém vybavení Policie ČR,
- nedostatky v zajištění personálních stavů policistů v přímém dohledu a dozoru nad silničním provozem a pracovníků PIS,
- stále nízká snaha o koordinaci mezi jednotlivými subjekty; z vyhodnocení vyplývá mnoho akcí, ale v mnoha případech není doložena jejich provázanost s akcemi prováděnými ostatními subjekty,
- neexistence prováděcích plánů resortů s výjimkou MV a některých krajů,
- časté nepoužívání bezpečnostních pásů ve vozidlech státní správy,
- nedostatečné využívání kamerových systémů pro měření nejvyšší dovolené rychlosti a pro záznam průjezdu na signál „Stůj!“ SSZ,
- zvýšení intenzit mezinárodní kamionové dopravy na území České republiky,

Závěr

Jak vyplývá z podkladů jednotlivých resortů, většina úkolů stanovených Strategií byla plněna. Stále se nedaří prosadit novelizaci právní úpravy provozu na pozemních komunikacích tak, aby obsahovala klíčové nástroje pro realizaci navrhované Strategie.

Nedostatky se projevují v personálním zajištění přímého výkonu služby a technickém vybavení Dopravní služby Policie ČR, určité nedostatky jsou v koordinaci jednotlivých aktivit a naopak lze kladně hodnotit zapojení Celní správy do systému kontrol profesionálních řidičů, vyšší zapojení nevládního sektoru do systému prevence i aktivity v oblasti dopravní výchovy, a to jak MD, tak MZd i MŠMT.

V současné době není, s ohledem na nedostupnost relevantních statistických dat, možné analyzovat podrobný dopad opatření Strategie na snížení počtu následků na zdraví v souvislosti s dopravní nehodovostí. I přes tuto skutečnost dosud dostupná data ukazují, že se situace v České republice sice nikoli razantně, ale postupně zlepšuje.